

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Éves ábró 10 ft — kr.
Folyó 5 " —
Negyedévre 2 " 50 "
Egy óra 1 " —
Egyes szám ára 4 kr.

Felölös szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasabos petit sorért 5 kr. Nagyobb tájékoztató s többször
hirdetéseik aink szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg díj, min
den külön beiktatást 30 kr

A csongrádi felirat és a törvényhatóságok.

Ha a kormánynak hivatalos közvélemény kell, tudjuk, hogy megkapja. Sőt csudáljuk, hogy miért is kéri, hiszen idáig eléggé meggyőződhetett, hogy emberei hüek; a kormányt nem hagyják cserben, sőt tüzen vizen támogatják; így látjuk, így tudjuk, ez a meggyőződésünk. Ezt látjuk a kormány pártja részéről is úgy fent a képviselőházban, mint a törvényhatóságokban. Az eljárás itt is hasonlít az országgyűléshez. A meggyőző okok felhozása helyett csak a szavazás igenje vagy nemje zug az országgyűlésen is, a törvényhatóságokban is.

Mintha a tanácskozás párbajára nem volna szükség már, csak kardra és pisztolyra. Rég meg van győződve a világ arról, hogy a történelem tanulságait nem szokás felhasználni a maga idejében. A ki a történelem vázlatát ismeri, tudja, hogy a tanulságok mellözése, figyelembe nem vétele, az ellene folytatott harc idézi elő a forradalmakat, melyek néha a legnagyobb veresztés árán sem szoktak mindig sikerre vezetni. Az ellenzék arról van meggyőződve, hogy a kormány és pártja nem veszi figyelembe azt a történelmi tanulságot, melyet az 1867-iki kiegyezés nyújt.

Az ellenzék eljöttnek látja az időt a gazdasági függetlenség életbeléptetésére, melyet a viszonyok kínálnak és parancsolnak, de nem látja azt, hogy a kormány erre készülne, sőt határozott ellenkezést tapasztal részéről. Harczba indul tehát ellene, küzd a nagy tömeggel, a hogy erejével bírja.

Harczol a nemzet gazdasági függetlenségéért, mely lételének, fennmaradásának legfőbb és egyellen kiegészítő része azzal az adóztatással szemben, melyet a mostani megkötött viszonyok között már nem bír, de a harcot egyedül vivja egy nagy tömeggel, mely nem adja vissza a vágásokat szellemi fegyverekkel csak az utban áll s e mellett bizalmat kér magának az indemnity képeben.

Hát szünetelhet-e így a harc? Nem maga a kormány hívta ki az ellenzékét harczra?

És volt e valaha olyan függetlenségi harc, akár parlamentben, akár csatateren, melyet a mivelf népek közvéleménye elítélt volna. Hiszen mi életünket áldoznánk fel egyéni függetlenségünk biztoitására és mikor az ellenzék a nemzet anyagi függetlenségére kivivására harczol, eliléljük erte? Ne várják ezt tőlünk ott a liberalisnak csufolt pártban.

Hazafiságunkat bántanánk nem

szabad ég engedjék meg ismételt feltennünk a kérdést: még mindig azt hiszik e. hogy megkötött kézzel többet lehet dolgozni mint szabad kézzel? Az országszerte folyó viták után azt a kérdést is ismételhetjük: másodkézből olcsóbban lehet-e vásárolni, mint első kézből?

Ily elemi kérdések körül foly a vita fönn s ezek fölött kell folyni a törvényhatóságokban is, ha megakarjuk állapítani, hogy a függetlenségi pártban van-e oka a parlamenti harcz szívós folytatására.

Mi megvagyunk győződve, hogy a legnagyobb nemzeti érdek követeli a harc folytatását, meg vagyunk győződve hogy az ellenzék a kormánynak tesz jó szolgálatot, ha a kormány és pártja hiszi és tudja, hogy a nemzeti érdek oltalmára van elhiva, Mi azt hisszük, hogy a kormány és pártja büvölés és ígézet alatt áll, mint a gyenge ember az óriás kigyó előtt s emiatt nem mer moczzanni.

És mi azt mondjuk a kormánynak és pártjának, amit Talleyrand az európai szövetséges hatalmaknak Páris előtt! Talleyrand azt izente ugyanis, hogy »merjenek is valamit« Mikor merészkedtek: Páris megnyitotta kapuit.

Ily körülmények közt folyni kell a harcznak az utolsó erők kimerüléséig.

Almanach 1899-re.*

A Debreczen-i tárczája.

Villanyos időmérőket szerkesztenek ma nap a mechanikusok és a régi becsületes homokóra, amelynek pergése szerint kényelemmel morzsolták le hajdanában eleink az ó napjaikat, ma már csak egynehány konyhában található, ahol tojást főznek lágyra, felkeményre, keményre a kis homokóra szerszám utmutatása szerint. — Minő szomorú degradálás!

Egykoron nagytudomány csillagvizsgálók nézték a homokóra szerint a csillagok járását és jövendöltek belőle háborút, saskajárást, fejedelmi gyerekek szerencsését. Próféta famulus volt a kis homokóra, az ő segítségével állították össze a régi kalendáriumok »százestendő jövendőmondói« az esztendő sorsát.

Vége lett a kis csöpp szerszám hitelének, mert ime villám hajtja a modern órát. Szinte gyorsabban pereg miatta az idő. Ki érne rá sebes futama közepette a jövendőre gondolni. Eljük hamar a jelent, a színes, élvezetes, hozzánk nőtt jelent. Csak az a mienk, ami velünk, mellettünk, körülöttünk van.

Hamar eldobjuk a régi divatu nagy kék-

* Almanach az 1899 évre. Szerkeszti Mikszáth Kálmán. Egyetemes Regélytár XIV. évf. IV—V. kötet. Singer és Wolfner kiadása. Ára diszkótésben 1 ft.

lapos kalendáriumot, az olyan szörnyen naiv az ő piros nyomású holdjaival, rákjaival, nagyszakállu, baglyoktól körülült prófétájával. Minő más a modern kalendárium!

Aki kíváncsi rá: ime itt az Almanach, a fürge, előkelő, századvégi időmérő. Ez ugyan nem mondja meg, hogy a receptéire tessék ezidén vigyázni a légy miatt, avagy hogy de nevért sziveskedjenek kissőgezni a pajta kapujára. Ez az ilyen elavult mesebeszédeken egy finom mosolylyal surran el, kézen fog minket s odavezet az emberek közé, mondván:

— Nézzétek feleim, mik vagyunk, szép, művészi formában tekintsétek meg egy kicsit, hogy mint pezseg körülöttetek az élet és hogy ez élet minő furcsa vagy szomorú, vidám és bolond avagy tragikus, megható, könyfacsaró változatokban mozgatja az embereket, a kicsiny és nagy szíveket. A százéves jövendőmondó helyébe a modern íróművész jött. Ifju szívével s bölcs eszével kiszéd mindent az életből, ami titeket gyönyörködtet és meghat, szép, színes tükröt ad, eleven, mozgó ajakkal. — Üdüljétek fel ismét egy egész esztendőre.

Mikszáth Kálmán még Singer és Wolfnerék szedték össze ebbe a modern Almanachba a modern horoszkópiumokat. Csupa szépség ez a gyűjtemény, nem csoda, hisz minden kitűnő magyar író munkája egybe van gyűjtve ebben a szép könyvben, amely most díszes vászonkötésben ékeskedik a ki-rakatokban s amit mindenki egy szál forintért

magához válthat. Az Almanach talpig modern szerszáma léven az időmérésnek, a kalendáriumot megtölti egy pár száz oldallal, adván ott olyan nevezetes férfiak és tolforgató urihölgyek legszebb munkáit, amik hűebben mutatják be ezt a mi időnket minden kalendáriumnál. Ime Jókai Mór, Herczeg Ferencz, Bródy Sándor, Thury Zoltán, Gárdonyi, Sipulusz, Szomaházy István és Szikra, Pekar meg Bársony, Lőrinczy György és Benedek Elek, Szabóné Nogáll Janka, Lengyel Laura, végességül pedig maga a szerkesztő, Mikszáth Kálmán ellatnak titeket egy évre olyan olvasnivalóvá; a minél válogatottabb dolgokat nem kerestetek a magyar literaturában Most, hogy újra vedlik egyet az esztendő, pontosan beköszönt ez a becses és finom könyv a magyar család tűzhelyénél és bebecsáttatást kér. Hol nem fogadnák szívesen, amikor olyan diszkrét és előkelő, olyan finom és olyan derék régi ösmerős?

A névjegyét leteszi, olvassátok el. Ez a névjegy valamivel nagyobb a rendesnél, temédek sor van rá nyomtatva. Ugy hívják közönséges uyelven, hogy előszó, ered pedig Mikszáth Kálmán mesteri tollából. Leteszi ezt a bő és előkelő névjegyét olvasóasztalotokra, ime olvassátok el:

Előszó

az 1899. évi «MIKSZÁTH ALMANACH»-hoz.

FERENCZ JÓZSEF MINT ELBESZÉLŐ.

Zsófia főhercegasszonyt, felséges királyunk anyját, balul itétek meg apáink, tartván

Folyini kell, mert csak a sebekre vetettünk fát, s nem Magyarország függetlenségére. 1867-ben csak a megélhetés módzataira nézve egyeztünk ki: a kiegyezés természetében rejlik, hogy e módzatok módosulhatnak! ez az az alap, melyen állunk, ez alapelv érvényben tartása mellett lehet kikerülni a nemzeti önállóság hukását.

Ez alapelvhez a támogatást a legnagyobb magyartól, Széchenyi István gróftól nyerjük. Ő volt az, a ki a magyar nemzet biztos fenmaradását a nemzet anyagi jólétének felvirágzásától várta.

A politikai szabadság kisebb értékű volt előtte, mint az anyagi jólét biztosítása s most 90—70 esztendővel utána, mikor törvényes alapon ragadhatnak meg anyagi jólétünk biztosítását, akkor hibáztassuk az ellenzék parlamenti küzdelmét?

Ez lehetetlen!

A század elejét kevesen voltak. Széchenyi azt mondta, hogy az apagyilkosnak is meg kellene bocsátni, csak szapóroddék a nemes magyar faj. Ma azt mondaná: az apagyilkosnak is meg kellene bocsátni, csak mozdítsa elé a magyar nemzet anyagi függetlenségének biztosítását!

T.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 15.

A mai napnak az az eseménye, hogy az indemnity-javaslat napirend-vitája bezáródott és csak a záróbeszéd van hátra. A lefolyt vitát legfenyesebben és leghivebben jellemezte ma Hock János, mikor elmondta, hogy ez a vita olyan volt, mint az assír király falára lángható betűkkel írt szó, a mely azt kiálja a hatalomban dőzsölő kormányoknak és többségnek: Megmérettél és könynyűnek találtattál...

öt a magyarok ellenségének.*) Lehet talán, hogy a későbbi események azzá tették, de tény, hogy már 1844-ben ő sürgette, hogy a kis Ferenc főherceg (rónra léptéig királyunk csak a Ferenc nevet használta) tanulja meg a magyar nyelvet. Az anyai lélek proféta. Talán megsejtette, hogy a fia trónra jutván, inkább lesz egykor magyar király, mint osztrák császár. Tanítójaül csakhamar tisztelendő Kiss János udvari káplán szemeltetett ki.

A szittya idioma nehéz kenyér, lassan ment a munka, de a fiatal, nyúlánk főherceg rendkívül szorgalmas volt s példabeszédes jellemvonása, a nagy kötelességérzet, már mutatkozni kezdett. Két év alatt behatolt a pogány misztériumokba és 1846-ban már önálló magyar dolgozatokat írt az elbeszélői genreben, melyeknek impurumját erekle gyanánt őrizgette fiókjában Kiss János. S ez a fiók csak ritka kedves vendége előtt nyílt meg, akinek eldicsekedte:

— Itt vannak az én kincseim.

Magok a letisztázott füzetek pedig Bécsben, a családi levéltárban vannak örök emlékül elhelyezve, a II. József és I. Ferencz irkái és tanszerei mellett.

Ferencz József, vagy Ferencz főherceg; ahogy dolgozatát aláírta, két krónikaszerű tárgyat dolgozott fel: »Mátyás király vagy a czinkotai itcze« és »Miksa császár Mainzban.«

*) A történelem?

Szedő,

Az ülés elején Bánffy Dezső miniszterelnök szükségesnek találta Ivánka tegnapi vádjaival szemben védekezni. Beismerte, hogy Szolnok-Dobokán az ő főispánsága alatt történtek sikkasztások, de ő azoknak nem oka, azokat nem takargatta. Föl is hozott egy pár esetet, a melyekben az illetők elnyerték büntetésüket. A köteles ellenőrzés elmulasztásáról nem szólt egy szót sem, valamint fölmentve érezte magát az alól is, hogy Ivánka személyes támadásaira reflektáljon.

Azután Tisza István állott elő azzal a meglepő leleplezéssel, hogy Tisza Kálmán politikai működése alatt magát és családját anyagi bonyodalmakba keverte, és az ő feladata, hogy a család ügyeit megint rendbe hozza, . . . Ezért vállalja el azt a számos állást, amivel megkínálták, hiszen a munka nem szegyen! . . . Különben I v á n k a v a l szomban önértetes ember módjára fog eljárni.

Most tért rá ezután a Ház a napirend-vitára. Hock János egyiket mondta el a vita legszebb beszédeinek. Eleinte inkább a szarkazmus fegyvereivel dolgozott, de később beszéde mindinkább magasabb lendületet vett. Különösen szép volt az a rész, ahol a meggyőződés erejével hirdette, hogy az önzés a közéletben mindig romboló tényező, a melylyel nagyot alkotni nem lehet. Azt az istentől nyert hivatást, a nemzetet mindig feljebb vezetni a tökéletesedés útján, csak a zseni töltheti be, és nem a dilettantizmus. Szinte jós erővel hirdette, hogy ez a mostani romlott rendszer össze fog omlani, hogy helyet adjon a nemesebb erőeknek!

Hock hatalmas beszéde nagyon mély benyomást tett az egész Háza. A jobboldal teljesen elnémult, az ellenzék pedig fellelkesedve, perczéig éljenze a kitünő orátort.

Az ellenzék Hock János magvas szónoklata számára öt percznyi szünetet kért az elnöktől, ki azonban, miután Hock leült s Boda Vilmos már felemelkedett helyéről és beszédebe belefogott folytatásra intette az

Olvastam mindkettőt, valóságosan főlhabzsolva szememmel a királynak, már akkor kaligrafikus gyönyögetűit. — Igyekeztem betekinteni gondolataiba, érzéseibe s előttem állott az egész kép a multból, az írás fölé hajlott szőszke fej, a szelid kék szemekben merengéssel, világerő Matyás régi dicsőségén, régi kalandjain.

A főtisztelendő ur veres tintával javított itt-ott a szövegben — néhol ő is rosszul. — Felvidéki ember lévén, körülbelül úgy néz ki a dolog, mintha például Matuska Peter tanitana egy főherceget magyar nyelvre. De a nagy igyekezet és siker felismerhetetlen, mert a fenséges növendék immár folyékonyan beszéli el a híres czinkotai kántor tufangos ötleteit, igaz, hogy hibákat is ejt. Hogy ne! Ezek a szerencsétlen magyar igék! Az állhatatlan »meg«, mely mint a kis kutya, hol előtte, hol utána szalad az igének. Hát még a határozatlan és határozott mód! Hát az a sok dupla t meg l. És azt örökké eltalálni, hova tegyen az ember belőlük kettőt és hol elég egy is!

De az eredmény mégis meglepő. Két év mulva Ferencz főherceg nemcsak beszélni, hanem már elészélni is tud s néhol egy-egy népies szót is elejt.

Érdekes ez 1846-ban. Még Petőfinek is szemére vetik ebben az időben a póriás szavakat s Ferencz József már használja. — Azzal kezd ki beszélykét: »A czinkotai pap egy napon a t b a l l a g o t t Czinkotáról Budára, hogy Matyás királytól valamely ked-

ellenzék azon megjegyzésétől kísérve: »még csak most kezdi.« — Boda ezután igen ügyes beszédben foglalkozott Kristóffy legutóbbi szereplésével, majd pedig lelkes szavakkal figyelmezteti a többséget, hogy az ellenzék nem fogja megengedni, hogy az ország jogaiból csak a legparányibb is feladassék.

A szünet után, mely Boda beszédét követte, Hentaller Lajos új indokot vitt be a napirend-vita során kifejtett számos sérelem felsorolásába, melyekkel a kormány iránti bizalmatlanság igazoltatott. A Hentzi-szobor ügyét, melyet Hentaller Magyarország Dreyfus-ügyének nevezett el. Anélkül, hogy ez alkalommal bővebben bocsátkozott volna a kérdés érdemébe, (historia*) adatokkal mutatta be Hentzi gyalázatos szereplését és erős szavakkal követelte a szégyenoszlop eltávolítását.

Az egész Ház élénk érdeklődéssel hallgatta Hentallert, kinek érdekes adatai lekötötték minden párt figyelmét.

A mikor Hentaller befejezte beszédét, az elnök jelenthette, hogy több szónok már nem jelentkezik és így a záróbeszédre kerül a sor.

Barabás Béla, kit az első záró illet, azonban arra kérte a Házat, tekintettel arra, hogy hosszabb beszédet akar mondani, engedjék meg neki, hogy azt holnap mondhasa el. Néhány tulbuzgó ifju a jobboldalon nem akarta ez engedélyt megadni, de csakhamar leintették őket és az egész Ház készséggel megadta a kért engedélyt.

Igy az ülés korán, már egy óraker, végződött.

Dreyfus halálhíre.

Ma a párisi lapok sorra hoztak egy hírt, a mely eredetileg a Havas ügynökségtől származott s azt regélte, hogy Dreyfus kiszendelt az Órdögzigeten.

Ez a hír nem tévesztette el a drámai

*) a »Debrecezen« már szombati vezércikkében felhordta a Hentzit terhelő történelmi adatokat. Szerk.

vezményeket s z o r i t s o n ki a helységnek mely másfél órára fekszik Budától. Ime egy mondatban két népies szó, amiktől még fázna az akkori irástudók a Petr csevich, Horváth Lázár és Vachottok. De tisztelendő Kiss János nyilván nem félt s úgy adta elő a nyelvet, ahogy ő összeszedte a könyvekből, meg a néptől vegyesen. Nem volt egészen járatos a nyelvben, azért tanította jobb n. Vagy az is meglehet, hogy a népies szavakat Palatinus Pistától szedte fel a tanulóknó főherceg,

Az előadás a két dolgozatban elég ügyes a forma tömör és kerekded, van érzéke a főhercegnek az iránt, mi a lényeges s abból nem is marad el semmi, viszont nincs semmi fölösleges sem. A két történet úgy van elmondva, hogy semmi se hibázik és semmi se rontja vágy zavarja az értelmet, hanem az élénkségnek, a fordulatosságának nincs nyoma az egyéniség nem lá szik meg mikroszkopon se — Könnyű lett volna megjósolni, hogy az előkelő növendékből soha se lesz nagy elbeszélő Aminthogy nem is lért. De lett belőle nagy király. — Ez is csak valamelyes kis eredmény.

Örülnek, ha e kis közlemény valamilyen módon feljutna a királyig. Édes mosoly ragyogná be az arcát, hogy az ötvenkét éves homálybói hirtelen eléje toppan a tanulószoba a tisztelendő Kiss János jámbor alakjával. Es elébe szökkenne sok nagy gondjai, lé a szép rococo történetke a találós kérdéseket föladó királyról. Mikor még az volt

hatást, csakugyan nehezen képzelhető el tragikusabb páthosz, mint az, ha egy nyilvánvalóan ártatlanul elítélt ember éppen akkor pusztul el nyomorultan, vigasztalanul, mikor rehabilitálni akarja őt elrablott becsületében egy ország. Dreyfus a hivatalos jelentések szerint nem is gyanítja, hogy pörét immár revideálja a semmitőszék és hogy ő maga valószínűleg néhány nap múlva hazakerül, hogy Párisban, az ő nagy és igazságtalan meggyalázása színhelyén, szembesítsék a pör egyik fontos tanújával, Lebrun-Renaulttal.

Dreyfus halálhíre minden jel szerint alaptalan, legalább ennek tartják rokonai. A költött páthosz eltűnik, de megmarad az igazságtalanul elszennvedett becsületesség szörnyű realitása. Megmarad, de bizonyára még csak néhány hétig. Mert minden tisztességes ember csatlakozik a párisi semmitőszék abbeli óhajához, hogy végre világosság kerüljön erre a tragikus pörre is.

A Picquart ellen indított vizsgálatot a Temps jelentése szerint még e héten befejezik és Bertulus vizsgálóbíró utasították, hogy Esterházy unokaöccsének panaszja alapján fogja pörbe.

Cavaignac volt hadügyminiszter vallomásától most néhány részlet a nyilvánosság elé jutott. Cavaignac, aki meg van győződve Dreyfus bűnösségéről, három óras beszédet mondott a bírák előtt, hogy őket is hasonló véleményre bírja. Első sorban a bordereauban említett és kiszolgáltatott okmányokat beszélt meg, azután előhozakodott a titkos aktákkal, amelyeket a semmitőszék bírái eddig csak Picquart emlékiratából ismernek. Különösen kimerítően beszélt Cavaignac Lebrun-Renault kapitány állítólagos vallomásáról. Elítélte Bard előadó eljárását, amiért jelentésében oly csekély értéket tulajdonított Lebrun-Renault naplójegyzeteinek és Gonse tábornok 1895 január 6-ikán kelt levelének. — Végül figyelmeztette a bírákat Risbourg tábornok egy levelére, a i azt mondta, hogy Lebrun-Renault századosnak, mint felebbvalója kezdettől fogva szigorúan megparancsolta, hogy Dreyfus vallomásaira vonatkozó kérdésekre csak annyit válaszoljon, hogy «ő nem tud a dologról semmit» és ezzel végjön elébe minden indiskréciónak. Ebből, Cavaignac szerint eléggé kitűnik, hogy sok ember azt hallotta Lebrun-Renault századostól, hogy Dreyfus neki nem mondott semmit.

Ebből is kitűnik, hogy Cavaignac meggyőző bizonyítékokat éppenséggel nem terjesztett elő. — Lebrun Renault kapitányt

nélküle is kihallgatta volna a semmitőszék. És akármit fog a vezérkar legfontosabb tanúja mondani szükségessé válik, hogy Dreyfust szembesítsék vele. Nagyon valószínű tehát a Petite République-nak az a híre, hogy Dreyfust hazahozták. Értjük, hogy a vezérkarra nagyon kellemetlen volna, s őt megnyugtató még az a megoldás, ha az Ördög-sziget szerencsétlen lakója élve nem kerülhetne többé vissza, de semmiesetre sem azokat, akik el akarják oszlatni a francia igazságszolgáltatásba vetett bizalmatlanságot.

Páris, nov. 15.

A Gaulois szerint Lebrun-Renault kapitányt mára a semmitőszék elé idézték.

A Journal jelenti, hogy ő a semmitőszék több bírja tegnap tanácskozást tartott.

A Petite République valószínűnek tartja, hogy a semmitőszék el fogja rendelni Dreyfus visszahozatását, hogy őt Lebrun-Renault kapitánnyal szembeállíthassák.

Páris, nov. 15.

Larzuverede, a semmitőszék elhunyt tagjáról Loew, a semmitőszék elnöke meleg szavakkal emlékezett meg. Nekrológiájában a következő sokat kommentált a Dreyfus-ügyre vonatkozó passzus fordul elő:

— Majdnem irigylem sorsát mely elvonta mely aggodalmaitól.

Páris, nov. 15.

A semmitőszék kihallgatta Zurlinden volt hadügyminisztert és mára megidézte Chanoine volt hadügyminisztert.

Páris, nov. 15.

A kamara mai ülésén Fournière szocialista képviselő az Urbio Gohier ellen a hadsereget sértő könyve miatt indított eljárás tárgyában interpellált. Kérdezi, miért üldözik a hadsereg megsértését, holott a bírói kar megsértését nem torolják meg. Nyilván az az oka a hajszának — ugymond — hogy a reakcionáriusok kívánják Gohier üldözését. Zolat is vád alá helyezték. (Nagy láрма a jobboldalon és a centrumban. Tiltakozás a szélsőbaloldalon.)

Fournière folytatni akarja beszédét de a nagy zajban elvész a szava.

Milevoye: A kamara szószerén nem szabad kiejteni a Zola nevét! (Zajos közbeszólások; Gyalázat! Az olasz aruló)

Bourgy: Haggya ott a kloakában Zolat! Deschanel elnök folyvást csüngtet.

Fournière: Chanoine volt hadügyminiszterrel beszél, aki szolidáris volt a kormány tagjaival, míg egyszerre csak leálczázta

magát. Ugy járt el, mint Ulysses, amikor kijött a trójai falóból. (Nagy láрма.) Lockroy a mostani tengerészeti miniszter még nemrég nagyon kíméletlenül beszélt a tengerészetről s támadta azt, most pedig szintén üldözi e Gohier-t a könyve miatt.

Dupuy miniszterelnök annak igazolására, hogy az eljárás jogos, felolvas néhány részletet Gohier könyvéből. (Zajos közbekiáltások a szocialisták padjain: Nem a hadsereget, hanem a kaszárnya-szellemet támadja!)

A jobboldalon ezalatt leirhatatlan láрма támadt és az e párton ülő képviselők a szocialistákkal összekaptak. Majdnem ettle-gességre került a dolog, — amikor báró Reille is beleavatkozott a tumultusba, a kit a szocialisták gyűlölnék. Az elnök sehogysen tudta a rendet helyreállítani. A terem-biztosok választották szét a képviselőket, akik már-már dulakodni kezdtek.

Végre Fournière befejezte és Drumontra került a sor, akinek antisemita kifakadásaira Klotz felelt.

Az ülés a napirend megállapítása és szavazás nélkül végződött. (nwt.)

Táviratok.

A némelek Klnában.

Czindau, (Kiaocsau mellett) nov. 15. Debr. ered. táv. Kiaocsau birtokbavételének évfordulóját ma azzal ünnepeleék meg, hogy Henrik herceg jelenlétében telelepletek egy emlékköve. Az itt vesztelő Frundsberg osztrák magyar korvetta küldöttségileg képvtseltette magát magát az ünnepségen. A K a i s e r i n A u g u s t a német czirkálóhajó ideérkezett.

Az anarkisták ellen.

Berlin, nov. 15. »Debr.« ered. táv. A szövetség tanács az anarkisták ellen való nemzetközi értekezletre, a mely e hó 24 én kezdődik Rómában, C a r l i n d e n római követet Scherb berni szövetségi ügyészt és Zselin bázei lakost, a nemzeti tanács tagját küldte ki.

Veszedeelmes jégzajlás.

Szent-Pétervár, nov. 15. Debr. ere - táv. Velikij-Ustjag mellett (Vjatka kormányzóságban a Szuona folyón a víz aradása következtében egyszerre megindult a jég, a mikor éppen számos Velikij-Ustjagba menő jármű volt a jégen. Hir szerint husz ember a folyóba fullt.

a legnagyobb gondja. Aztán, úgy képelem, sok minden együtt hasadna ki az emlékezés hegyéből ezzel a pensummai. Olyan is, emi előtte volt olyan is, ami utána jött.

Ez a kis adoma volt talán az első lépése hozzánk. Nem is tudott róla, mégis az lehetett. A tárgy igaz, hogy igénytelen, egy nagy itczéről Czinkotán és egy királyról, a kit a kántor felülmul elmésségben, A tisztelendő ur nyilván csak olyan közömbös dolgoknál maradt, melyekben nincs tendentia; se ide, se oda.

De az isten áldja meg ezért is. Hátha mégis ezekből hullt a fínom lélekbe az a mag, a mely Ferencz Józsefet szinte Mátyáshoz hasonló királyává tette a magyaroknak? Ki tudná azt, mi miből támad? Hiszen a mi fiaink is rendszerint a Mátyás legendákból szívják magokra a magyar érzés mézét.

Az első történet meg azért is érdekes, mert a leendő magyar király nem írja úgy meg a Mátyás adomát, ahogy a mi krónikáinkban van. Mátyás király nálunk ezt a három kérdést adja fel:

Hol kel föl a nap?

Hol van a világ közepe?

Mit gondol a király?

Felsőges urunk ifiatalkori elbeszélésében ellenben marad az első és utolsó kérdés, de a középső módosul. Mátyás ugyanis azt parancsolja a czinkotai papnak, illetve kántornak, ki incognitóban helyettesítette:

— Nyuzza meg a követ;

Mire azt feleli Czinkota agyafurt mestere;

— Nagyon szivesen, de előbb vétesse a vértet fölséged.

Nagyobb baj van a másik történettel. Mert ebben már nemzeti sérelem is előfordul. »A Miksa császár Mainzban« című történet semmi egyéb, mint Mátyás és Holubár ismeretes históriája.

Miksa császár ugyanis Mainzban mulat, ahol a német nemesség környezi és ünnepli. Odaavetődik azonban (a király saját magyar szavai) egy Brizé nevű francia lovag, aki három napon át szidaluzta a németeket és hadi fegyvereik dicsőségét, mondván:

— Álljatok hát ki ellenem, ha olyan vitézek vagytok!

És senki sem akad, aki a garázdálkodó nagyszájú Brizét megfenyítse vagy vele szembeszélje merjen, midőn végre harmadnapon előjön az a bizonyos leeresztett sisakrostélyos levante, aki megví vele és legyőzi. A lelkesült tömeg előtt leveszi sisakját s mindenkinek nagy csodálkozására előtűnik maga Miksa császár.

Nyilván az egészben tisztelendő Kiss János ur a hibás, aki a két Mátyás-anekdótából az egyiket odaajándékozta az osztrákoknak. (Jut is, marad is még Mátyásnak elegendő.) Gondolta magában, ha már sok egyébünk náluk van, miért ne legyenek ott a legendáink is, Talán az is hozzájárult, hogy

a krónikát úgy, amint történt a cseh Holubárral, a csehok iránti gyöngédségből se lett volna tapintatos az ifjú főhercegnek előadni. Egy udvari kápiában kellene bujnunk, hogy motívumait eltaláljuk.

De minthogy az nem lehet, hát ne aprehendáljunk érte Kiss Jánosra. Ha nem lett volna becsületes, jó magyar ember, ha nem ide huz a szíve, hát bizony a nagy itczét is ép úgy odaajándékozhatta volna Klosterneuburnnak vagy Kretzendorfnek.

De hála illeti részünkről Kiss Jánost azért is, mert ő segített ahhoz, hogy az Almanach, melynek évről évre az a feladata elbeszélő írókat feifedezni és bemutatni, ez idén magáról a felséges királyról is konstatalhatta, hogy valaha magyar elbeszéléseket írt.

Örömet okoz ez minden magyar embernek s maga a király is szivesen gondolhat most ős fejfel, nagy történelmi névvel, a magyar nemzet mély szeretetével koszoruzottat, első magyar beszélyére, melyben azt a kérdést téteti tel Mátyással: hol kel föl a nap?

Hátha elgondolkozik e kérdés felett, mely négyszáz év előtt előtt lebegett egy király ajkán és ő maga is felteszi önmagához és mindenkihez: hol kel föl a nap?

És egy belső hang feleli és még hozzá minden okos államférfi is azt feleli:

— Fölségednek Budán.

Mikszáth Kálmán.

Halálos szerencsétlenség.

Szeged, nov. 15. a »Debr.« ered. táv. Ö r d ö g Lajos fiatal gazdája a felsővárosi vasuti átjárónál téglával terhelt kocsjáról lebukott. A kocsi átgázolt rajta és iszonyuan összetörte. A fiatal ember rövid idő múlva meghalt. Ugyanez átjárónál pár hét előtt is történt emberhalál.

Lázadás Havanna szigetén.

New-York, nov. 16. Havannából táviratozzak:

A fellázadt rendőrkatonákat ma az A l i c a n t e gőzessel Spanyolországba szállították.

Kubából Keywestbe érkezett hírek szerint Puer o-Principóhen és Nüevitesban a 7000 főnyi rendes spanyol katonaság közt lázadás ütött ki. A csapatok követelik, hogy mielőtt Spanyolországba viszik őket fizessék ki hátalékos soldjukat. A lázadást ígéretekkel csendesítették le.

Egy, e hó 13-án kelt havannai távirat szerint Sagasta miniszterelnök táviratozta, hogy a csapatok kifizetésére kert 30 mil. pezsetet elküldhetik, Blanco tanácskózsára hívta össze a tábornokokat. A maine-street elején ágyuk vonultak fel. A helyzet nagyon komoly mert a csapatokat azzal csöndesítették le, hogy a pénz utban van.

Egy másik havannai távirat szerint a lázadó katonák közül 45 főczinkost letartóztattak. A zsoldok kifizetése céljából a kormány Havannában 425.000 font sterling értékű Londonra szóló váltót bocsátott ki. Ebből két spanyol bankár 125.000 fontot vett át, ellenben a nem spanyol czégek tartózkodtak az üzlettől.

Anglia és Franciaország.

London, nov. 15. (A Debr. ered. táv.) Kimberley lord tegnap este egy lakomán a melyet Kitchener basa tiszteletére rendeztek beszédet mondott, a melyben kijelentette, hogy a szabadelvűek egy emberként támogatják a kormány politikáját az egyiptomi kérdésben. Ebben a kérdésben — ugymond — az egész ország all Salisbury mögött. A Farsodából való kivonulás nem megalázása Franciaországnak. Angliának legfőbb érdeke, hogy a legjobb viszonyban legyen Franczinországgal. De határozottságra is van szükség, hogy Anglia megtartsa iudokolt jogait.

Kréta.

Kána, nov. 15. Biliotta angol konzul és Chermside ezredes tegnap Kándia közelében értekeztek a krétai vezérekkel, a mely alkalommal az utóbbiak azzal a föltétellel egyeztek bele a fegyverek átadásába, hogy ha ez az angolok közbenjöttével megy végbe. Chermside ezredes ezt meg is igerte a vezéreknek.

Vihar a képviselőházban

Budapest, nov. 16. (A »Debr.« ered. táv.) A képviselőház mai ülésén zajos jelenet játszódott le. Ugyanis báró B a n f f y miniszterelnök az ülés folyamán azzal támadta meg az ellenzék, hogy az nemcsak ellene, hanem az alkotmány ellen is küzd. Beszédét irtoztató vihar szakította meg. **Gazember, hazudik, pimasz, hazaáruló, pusztuljon el** s más egyéb sértő kifejezések halom száma zudultak feleje. Mikor Bánffy leült balról gnyosan eljenztek.

H I R E K.**A holnapi választáshoz**

Választás lesz holnap Debreczenben; a városi bizottsági tagok halálozás és elköltözés következtében megapadt számát fogja kiegészíteni Debreczen sz. kir. város választó polgarságának a hatvan-, varga- és piac-utcákon lakó része. Hatvan- és varga utca egy-egy, a piac-utca pedig három új bizottsági tagot fog választani.

A kormánypart szolgálatkész organumai hetek óta dolgoznak már, hogy saját embereiket vihessék he a város legfőbb tanácskozási termébe s egyoldalú politikai felfogásuk mellőzi azt a szempontot, mely városi képviselőválasztásnál első sorban irányadó, hogy a megválasztandó bizottsági tagok a közérdeknek minden magán czéltól ment lelkes és őnzellen hivei legyenek.

Jó lenne, ha valahára őnzetre ébrednének a kormánypartnak városunk közszellemét — jobb ügyhöz méltó fanatizmussal — megméltelyező kolompousai, jó lenne ha szakit tanának utálatot s felháborodást provokáló embervásár-politikájokkai, melynek lázában feledik, sőt lábbal tapodják mindazon tiszteletet és erkölcsi kötelességeket, melylyel embertársaik őnzete s emberi méltósága iránt tartoznak — s jó lenne, ha nem burczonák be mindenféle mozgalomba a maguk utalatos és erkölcselen politikai elfogultságukat, melylyel a társadalom tisztességére és az egyes emberek legszentebb tulajdonára: a lelkiismeret és józan meggyőződés szabadságára dobolják az elaljasítás undorító sarát.

Beláthatnák az illetők, hogy az ő ilyen természetű szerepükre mily kevés szüksége van Debreczen város jóhírnevének!

A holnapi küzdelem különösen a piaczon ígérkezik mozgalmasnak, ahol a kormánypart hivatalos jelöltjeit a függetlenségi párt is elfogadta két harmad részben s K i s s Áron ref. püspök és S z á n t ó Sámuel ellenjelöltek nélkül allanak. Dr. B a l k á n y i Miklós heiyébe azonban, ki már a függetlenségi pártnak is tagja volt s egyéni czeljai előmozdításaért minden politikai indok nélkül lépett át a kormánypart tagjai sorába, ahol a párt őnzetes tagjai előtt bizonyára nem nagy örömet okoz az ilyen megbízhatlan elvhűségű Kaméleon társasága: ugy a független párt, mint általában a piac-utcai polgarság szabadon és minden hivatalos befolyástól menten gondolkozó elemei, dr. B e n e d e k Jánost léptették föl, kiről azt hiszik, talán nem is méltatlanul, hogy a közérdeknek őnzetlen munkása, elvhűsége pedig nem ingadozó.

Ehhez nem kell bővebb magyarázat, — minden helyesen gondolkozni tudó és becsületesen érző polgar tisztába van véle, hogy itt emberileg és erkölcsileg egyaránt más rége nem lehet a holnap megejtendő választásnak, mint hogy dr. Benedek János választassék meg dr. Balkányi Miklós ellenében.

Igaz, hogy napjainkban a durvaság és embert lealázó fufangoz erószakoskodás sokszor győzni szokott az igazság felett. Ha ezek az emberi hitványságok ezuttal is belevitetnek a küzdelembe, akkor nincs reá szükségük, hogy ilyen eszközökkel megbecsztelenített választásból szeretett jelöltünk: dr. Benedek János kerüljön ki győztesen, — mi az ő győzelmének csak ugy örülhetünk, ha tiszteletes erkölcsi és így hozzá méltó eljárással mérköznek össze a szabad meggyőződés elemei p r o e t c o n t r a és választják be őt a bizottságba, mert dr. Benedek Jánoshoz, csakis ilyen választás lehet méltó, hogy a nála megszokott lelkiismeretességgel fenkölt emberbaráti nemes szeretettel, értékesíthesse fényes tehetségeit városának s polgartársainak javára és büszkeségére!

A hivatalos párt dr. B a l k á n y i Miklós jelölésével azért vél sikert elérni,

mert vallására való tekintettel arra számítottak, hogy a piac utczán nagyobb számban levő zsidó vallású polgarok tuskön-bokron keresztül követni fogják őt csak azért, mert zsidó.

Ez is gyönyörűséges kormányparti politikai izü felfogás. Bizonyára csak utálatot kellett minden őnzertes zsidó vallás felekezeti polgartársunk lelkében.

Mi azonban jobban bízunk zsidó vallású t. polgartársaink tárgyilagosságában, különösen akkor, — midőn a felekezetek közötti egyetértésnek s az igazi testvériségnek olyan buzgó munkása áll szemben dr. Balkányival, mint dr. Benedek János, kinek liberális felfogását, igazi demokratikus gondolkodás módját volt már alkalmunk megismerni, nem csak a »Zion« egylet-zászlóavató ünnepején, hanem a közélet egyéb terén is. S reméljük is, hogy az ő neve győzelmesen fog kikerülni a szavazó urnából.

A hatvan-utczán a függetlenségi párt jelöltje itj, B a n y a i Istvan derék polgartársunk, kinek ellenjelöltje a kormánypart részéről C s a t h Z s i g m o n d posta főnök.

Pá.tunk helyben lakó tagjait felkérjük, hogy legszebb, helyi érdekű alkotmányos jogukat minél teljesebb számban gyakorolják a holnapi nap folyamán. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a piac utcai polgarok szavazó helyisége a városház, a hatvanutczaiaké a reáliskola s a vargautczaiaké a megyeház nagytermében lesz.

* **Csokonai születés napjának évfordulója.** Holnap e hó 17-én lesz C s o k o n a i Vitéz Mihály a debreczeni nagy poétnak születési évfordulója. Az ifjuság ez evben megfogja ünnepelni e napot s valószínűleg a ma délután tartandó ifjusági gyűlésen el is határozza, hogy ez minden évben ismétlődjék, annak a költőnek az emlékéért, akinek itt pendüit meg legelőször lantja s itt pattant széjjel.

Az ünnepély holnap csütörtök délután fél 4 órakor lesz a szobornán, a hol K u n Béla joghallgató emlékbeszédet fog tartani. Alkalmi ódát pedig Kovácsi Kálmán theologus fog szavalni.

A főiskolai ifjuság tisztelettel hívja meg a szépnék ígérkező kegyeletes ünnepélyre a nagy közönséget, mely érdeklődésével csak buzdítani fogja az ifjuságot hasonló, szép és kegyeletes ténykedésre.

* **Hirdetmény.** A városi tanács részéről közhírré tétetik, hogy a f 1898 év november hó 23-iki rendes közgyűlés napirendjére — a törvényhatósági bizottság intézkedéséhez képest — az ispotály utcz i 19 sorszámú pusztaelek elidegenítése felett a törvényszerű névszerinti szavazás van kitűzve.

* **Képviselő választók figyelmébe.** A November 17-en megejtendő városi képviselő választáshoz a polgármester már szethordatta az igazoló jegyeket. De megeshetik, hogy többen vagy nem kapták meg, vagy elvesztették azokat. Az ilyen választók a választás napján másod peldányban megkaphatják igazoló jegyeiket a polgármesteri hivatalban délután 3 és fél óráig.

* **Botrányos választás.** V-Pércs, Sámson és Téglás együttesen választanak képviselőket a megyegyűlésre.

Ez évben halálozás és kisorsolás következtében 4 hely üresedett meg. A sámsoni választó polgaroknak az lett volna óhajuk, hogy papjukat, Jánossy Zoltánt, 2 földbirtokost és egy kispasztát választanak megyei képviselőnek. Ez utóbbi helyet azonban azon esetre, ha V-Pércs számbavehető szavazattal áll elő, a v-pércsi jelöltnek átengedik.

Ember tervez, Magyar végez! A választás f. hó 13-ára lett kihirdetve. Magyar

János s. jegyző, ki midőn tiszteletbeli állásról van szó, egy alkalmat sem szalaszt el kihasználtnak, futárjaival: Sándor Ferencz rendőrrel, Kerekes András esküdtel a választást megelőző napokon bejárta a falut keletől nyugatig, hogy számára szavazatokat kolduljanak.

Hogy Czeljárt biztosabban elérhesse, a választás napján — mint kifeszített hálója közepén a pók — leelkedett áldozat után, a jegyzői irodául szolgáló kis oldalszobából. Az érkező szavazókat, kiknek egyrészt a kis bírótól hivatta fel, itt fogta el, markába nyomta a már kiállított szavazólapot azon utasítással, hogy azt adják be, faradságukért még szivart is nyomott markukba. A választók részben a meglepetés behatása alatt, részben a hatalomtól való félelmökben, részben azon tudatban, miszerint ez másként nem is lehet, átették a kitöltött lapokat az adott utasítás szerint cselekedtek.

Mindezen üzemlekről a választási Elnököknek — ki páralan pontosággal vezette a választást — még csak sejtelve sem volt.

Midőn Magyar ur üzelme a közönség körébe kiszivárgott, már akkor késő volt; az ő rövid öröme biztos volt. Így a választó közönség aggodalma-san várta az eredményt.

Midőn a szavazólapok felolvasása megkezdett, a közönségnek a teremben nem férő része a tornácba tudott. Nehéz volt hallani azon éktelen szitkokat, undoknál undokabb atkakat, melyek a tömeg ajkairól hangzottak mindannyiszor, valahányszor Magyar János nevét hallották.

Midőn az Elnök a választás eredményét — melynélfogva a segédjegyző a legtöbb szavazattal megyei képviselővé meg lett választva, míg a lelkész fennemített üzelme miatt esett — kihirdette, a választók ismét éktelen atkok és szitkokba törtek ki. Többen kiabáltak: Ki kell dobni, — köszönje meg, hogy eddig is megtűrük magunk közt, — öklökkel fenyegettek.

Egyik csoport a bírót kiabált, miért engedi meg, hogy ez az ember a község házába még be is lépjen?

Így változott Magyar János sámsoni segédjegyző rövid öröme hosszu gyalazattá.

Hogy a segédjegyző urra megválasztatása végzetessé nem vált, ezt csupán a választási elnöknek köszönheti, kinek békés, jóindulatú szavai csillapítólag hatottak a Magyar ur által felizgatott kedélyekre.

Vére látván Magyar ur, hogy az erőszak soh' sem szül jót, kijelentette azonnali lemondását.

Erre a közönség megnyugodva távozott, Magyar ur is elosont.

(Beküldetett.)

*** A K. Tóth család köszönete.** Nincs olyan fajó seb, amelynek ne volna enyhítő balzsama. A legsötétebb bánatot is hajnali fénytel sugározta körül a jó szívek őszinte részvéte — Erről teszünk bizonyosságot mi, kik a legnemesebb lélek távozása miatt keserünk. Ha volna kétezer kezünk, még az sem volna elegendő, hogy halálan szorítsuk meg azok jobbát, kik mélyszéges bánatunkban a részvét olaj ágával jöttek el hozzánk s kísérték ki velünk együtt sirágyára drága kedvesünket. Ha volna ezer ajkunk, még az sem tolmácsolhatná méltóképpen azt a forró hálát, mely a fájdalom szomszédságában betölti kesérgő szívünket. A fájlalom sir, zokog; a hála enyhít, vigasztal, könnyeket szárít föl, mint jól tevő sugar. Oh! mily sötét az az éjszaka amit a halálkeze sző, s a sötét égboltozaton mily fenyesesen ragyognak azok a csillagok melyeknek a szeretetnek Istene nemes lelkek szemében gyúaszt föl, hogy sugarai bevilágítsák a sötét borongó éjszakát. — Fogadják tehát a legbátrabb köszönetünket a Nt. és Tek. Egyháztanács. Nt. lelkészi kar, városi elöljáróság tanári s tanítói testület, hírlapjaink szerkesztősege, nemes tanuló ifjuság s általában a nagy közönség. Mint drága emléket őrizzük meg ama részvét iratokat, — melyek mind annyian a szerető részvét tolmácsai. — Itt e lapok sorai vigyék el mindazokhoz köszönetünket, kik csak egy könnyet is ejtettek

értünk. Mindegyik köny egy-egy drága gyémánt előttünk. Legyenek áldottak részvétükért. Debreczen 1898 november 15. A gyászoló család nevében K. Tóth Kálmán, Dr. K. Tóth Mihály.

*** A debreczeni egyetemért.** Lassan-lassan, mint a hogy a Tisza vize nő nagy folyóvá ezer csermelyből, úgy gyűl a debreczeni egyetem tőkéje áldozatkész lelkek kisebb-nagyobb adományaiból. Hirt adhatunk ismét egy kegyes ajándékról. Debreczen egyik vallásos kedélyű, nemes lelkű urnője, özv. Szabó Sándorné Pfanschmiedt Terézia tegnap ezer koronát adott a debreczeni főiskolának egyetemébe fejlesztésére. Így vésődik be letörhetetlenül a szepességi származású Pfanschmiedt neve a debreczeni főiskola történeté legszébb lapjaira.

*** Eljegyzés.** Lebovits Zsigmond fiatal iparos eljegyezte Debreczenből Weisz Janka kisasszonyt.

*** Tanfelügyelői látogatás.** Csánky Viktor kir. tanfelügyelő tegnap meglátogatta Abelesné Bloch Hermína Arany János utcai leánynevelő intézetét és az ott tapasztaltak felett meglegedését fejezte ki.

*** Iskolai emlékünnepele.** A debreczeni kereskedelmi akadémia tanárok a tanintézet dísztermében **E r z s é b e t k i r á l y n é e m l é k e z e t e t e r e f.** hó 19-én fél 11 órakor délelőtt, iskolai emlékünnepelet tart, melyre a meghívottak már szét is küldötték a rendező bizottság. A meghívók felmutatása mellett a kereskedelmi tanintézet igazgató tanára a meghívottak részére f. hó 17-ig ünnepélyre szóló számozott ülőhelyekre jegyeket ad, — melyet annyival inkább érdekében áll mindazoknak igénybe venni, kik az ünnepélyen megjelenni kívánnak: mivel hely szűke miatt jegy nélkül senki sem bocsáttatik a terembe.

*** Köszönet Fiume városától.** Fiume városa nevében dr. Vallentsics min. tan. polgármester ma egy meleghangú köszönő levelet intézett **S i m o n f f y Imre** kir. tan. polgármesterhez, melyben a Rezsina folyónak a mult hóban történt kiöntése folytán nyomorba jutott fiumei lakosság felszélyezésére a Debreczen város tan. csa által megszavazott segélyt megköszönés kiutalványozni kéri. A levél szövege a következő:

Fiume város tanácsától.

Nagyságos Simonffy Imre urnak, kir. tan. Debreczen város polgármesterének Debreczenben.

F. év október hó 31-én kelt nagybecsű átiratával Nagyságod méltóztatott Debreczen hazafias városának őszinte részvétet azon súlyos csapás fölött kifejezni, mely a mult hóban szerett Fiume városunkat a Rezsina folyó kiöntésével érte s városukat az árvíz károsultak részére 100 frt segélyt megszavazott,

Midőn bensőségteljes nyilatkozatáért Nagyságodnak köszönetemet nyilvánítanám van szerencsém a segélyezendők nevében javokra kiutalványozott összegért hálás köszönetünk azon tiszteletteljes megkereséssel kifejezést adni, miszerint erről az adakozást megszavazott városi tanácsot értesíteni méltóztatassék. Fogadjá Nagyságod teljes tiszteletünk nyilvánítását. Fiume, 1898 november hó 1-én Dr. Vallentsics s. k. miszteri tanácsos, polgármester.

*** A főiskolai ifjuság a színészkiállításról való részvétet és a sziki Csokonai emlékünnepele programja ügyében ma d. u. 1/2 6 órakor közgyűlést tart.** Ez összevág lapunk más helyén kifejezett kívánságunkkal, csak hogy e kétséget tartjuk az egésztest s félünk, hogy:

*** P á r t u r u m t m o n t e s e t e**

*** A főiskolai Jogász Önképzőkörben** K o r s ó s Zoltán 4 jh. elnök lemondása folytán működési zavarok állottak be, minél fogva elnökválasztásra ma d. u. 6 órára hivta össze a kör tagjait dr. B a r t h a Béla jogkari dékan. Jelölve lett egyik részről: B a l o g h János 3. jh., de egyedüli komoly jelölt M o c s á r y Miklós 2. jh. ellenőr, — mellé az ifjuság zöme sorakozik. — Helyébe ellenőrnek: F r á t e r Ernő 1 jh.,

vál. tag. lesz megválasztva, mint az előjelek is mutatják. A joghallgatók többsége mely meglegedéssel fogadta e jelöléseket és a M o c s á r y Miklós választása csaknem biztosnak vehető.

x Árvai és Társa csász. és kir. udvari szállító cég Budapestén a hölgyvilág régi óhajának tett el-ge, midőn az eddigi ruházati osztályt meguagyobbitva, külön osztályt létesített szőrmeárukból. A szőrme-áru hazánkban ugyanis eddig nem állott a magasabb nívón és így az előkelő hölgyvilág leggyakrabban külföldön rendelte meg szőrme-konfekció szükségleteit. — Az Árvay-cég egye emben a pirisi teleppel, I., »Rue Ambroise Thomas« gondoskodott arról, hogy e tekintetben a legkényesebb igényeknek is megfelelhessen. Ugyanis a bécsi-utca 9. sz. tárházában ezentul csakis eredeti parisi szőrme-modellek szerint jöttek, séta-köpenyek, valon-gallerok és más konfekciók a legszakavatottabb munkaerők hozzájárulásával, a legzölidesebben és legszolidabban készülnek. Az ez idei szőrmeárukból, úgy mint Persianer, Szalsking, Czobly, N rz, Chinchilla, és moirirozott astrachanból állandóan dus a választék:

Színház.

Az egér. A sok gyonge, gyatra előadás után valóban már jól esett egy kitűnően összevágó, szabatos előadást látnunk. De hisz ez előre tudható volt. Mert mikor színtár-ültünk oly kiváló erői, mint K o m j á t h y n e, F a i Flóra, S z a b ó Irma, H a l m i Margit, F o l i n u s z n é és S z é k e l y Sándor kerülnek össze, ott az összejáték ellen még a legszigorúbb kritikusnak sem lehet kifogása. Pauleronnak szelímes, ötletes s egy kis pikanteriával fűszerezett mondásai magukban véve is főtényezőit képezik a sikernek, ha ha meg ilyen szereplők ajkairól hangzanak el azok. A szépségü művészek úgy nyílt színen, mint felvonások végén sokszor hivta a szereplőket a lámpák elé.

A Petőfi-társaság a színészeti jubileumon. A debreczeni színház száz éves jubileumára a fővárosi és a vidéki irodalmi társaságok meghívást kaptak a rendezésről. A Petőfi társaság az ünnepélyen képviselteti magát. A küldöttség tagjai: Bartók Lajos alelnök, Abrányi Enil, Prém József, Szabó Endre, Szabóné Nogall Janka, Kenedi Géza és Szana Tamás. — Ez illu-oris társasággal jön városunkba A b r á n y i n é Wein Margi, az opera ünnepelt művésznője. Reméljük, hogy engedni fog a közóhajtásnak s a jubilaris díszelőadás az ő bűvés szép énekében is gyönyörködhet az ünneplő debreczeni közönség.

Szini szövetség Temesvár és Pozsony között. A temesvári és pozsonyi szini szövetségben új terv merült fel. A szegedi színház átvételére K r e c s á n y i Ignác szini igazgató tegnap ott aláírta a szerződést. Temesvár város polgármestere már tegnap értekezett M a k ó Lajos eddigi szegedi igazgatóval, a ki arra vállalkozott, hogy az e g é s z é v e t Temesvárott és Pozsonyban tölti olyképen, hogy az idejét Temesvárott már szeptemberben kezd, f-bruártól június végeig pedig Pozsonyban játszik és két havi szünetet tart. A temesvári tanács kiküldöttei Makóval már Pozsonyba utaztak, hogy ez értelemben a pozsonyi tanácssal megállapodásra jussanak. Az új terv mindkét városban a magyar színészet terfoglalását jelentené.

IRODALOM.

A Vasárnapi Ujság. november 13-iki száma 20 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Feszty Árpád új képei« (Feszty Árpád arcképeivel és képekkel.) »Zolt eljegyzése« és »A bánhidai csata« című új festményei után. — Költemények: »Kisded hajlék« Hegedüs Istvántól. »Blanche« Mezart-himntől. — Regénytár: »Kadocsa Ákos« Regény Irta Vértési Arnold. (Neogrady Antal

rajzaival). »A kétlábú farkas«. Regény. Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj. Oroszból fordította Ambrozovics Dezső (képekkel). — »A török világból«. (Egy kis török-magyar csetepaté.) Lampérth Gézáól. — »Védekezés a pestis ellen a múlt századokban.« — »A budapesti honvédegyalogság új laktanyája« (képekkel). — »Taviratozás robogó vonatról« (képekkel). — »Pecha Al ina« (arczképekkel). — »A bibliás asszony a Nepszínházban« (képpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakk játékok, Keptalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságokékal együtt 3 frt. Megrendelhető a »Franklin-Társulat kiadóhivatalában« (Budapest IV. ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 kr.

KÖZGAZDASÁG.

A rétek ápolása.

Sok gazda számára alig van fontosabb dolog, mint a réteknek helyes és okszerű gondozása. Ugy a szénára, mint a sarjura szükségünk van a jelenben s szükség lesz arra a jövőben is.

A természetes rétek, a melyek sohasem szántatnak és sohasem forgattatnak meg, természetesen más kérdést igényelnek, mint azok a területek, melyek csak időnként szolgálnak szénatermelésre. Hogy mit értünk tulajdonképpen természetes rétet alatt, kiviláglik a következőkből:

Ezek olyan telkek, amelyek kisebb vagy nagyobb folyamok közelében fekszenek és fekvésüknek fogva télen és tavasszal az említett folyók vize által elárasztatnak és a vízből lerakódott iszap által úgy megtermékenyítenek, hogy évek hosszú során át évente tetemes szénateher adnak. Rétek továbbá azok a telkek is, amelyek talajszerkezetüknél és nedvesség tartalmuknál fogva ha évente, vagy legalább is ha 2 évenként megtrágyáztatnak, szintén évek hosszú során át sok és jó termést adnak.

Minden körülmények között szükséges azonban, hogy réteinket megtrágyazzuk; így azok a rétek, amelyek évenkénti folyamok iszapjában részesülnek, szintén nem nélkülözhetik a trágyát, mert a folyam iszap illetőleg a folyamok vize nem tartalmazza mindazon anyagokat, a melyekre a réteknek tápanyag visszapótlás szempontjából szükségük van.

Vannak ugyan olyan természetes vizek is, melyek úgy meszet, mint káliumot tartalmaznak olyan mennyiségben, mely a visszapótlás szempontjából többé-kevésbé elegendő. Sohasem fogunk elegendő vizet találni, mely anyai foszforsavat tartalmaz, mint a mennyi a természet által elvett foszforsav pótlására elegendő volna. A foszforsav okszerű visszapótlása kihordott istállótrágya által már azon okból is lehetetlen, mert maga az istállótrágya rendkívül kevés foszforsavat tartalmaz, míg a rétet abból nagyobb mennyiséget igényel, ami már abból is kiviláglik, mert az a fűmennyiség, amely egy db számos huzóállat fentartására szükséges, 12 kg-nál több foszforsavat tartalmaz. Az ilyen esetekben tehát okvetlenül szükséges, hogy az istállótrágyában foglalt foszforsavat kívül még külön foszforsavat juttassunk a réteknek.

Különben jelenleg azon állásponton vagyunk, hogy az istállótrágya nem a rétre, hanem szántóföldekre való, különösen a mai viszonyok mellett, a midőn képesek vagyunk olcsó pénzen mindazon anyagokat réteinknek juttatni, amelyekre azoknak szükségük van, hogy rajtuk a takarmány füvek jól teremhessenek.

Ami már most a viziszap hatását illeti, ugy a tapasztalás azt tanítja, hogy iszap tartalmu viz tavasszal a rétre eresztve, ha mindjárt csak papir vékonyságu iszap réteget hagy is vissza, a füvek növekedését bámulatos mértékben fokozza. A beiszapolás által egy réten

a széna mennyisége megkétszereződhetik. A rétek vizzel való elárasztása jobb tavasszal, miutha egyáltalán nem árasztjuk el, másrészt azonban a tapasztalás azt bizonyítja, hogy ha csak lehetséges, a rétet ősszel árasztjuk el vizzel.

Emellett több fontos körülmény szól: elsöben is mindenütt be kellene tartani azt a szabályt, hogy a vizet csak akkor hozzuk a rétre, ha ennek hőmérséklete magasabb a levegőnél. Ősszel a viz hőmérséklete mindig magasabb mint a levegőé, tavasszal azonban sohasem. Azonkívül ősszel a viz, midőn a tenyészet elhalóban van, általában sokkal több trágyaalkotó részt tartalmaz, mint tavasszal s ez okból ne hagyjunk ugyan fel a tavaszi öntözéssel, de a fősulyt az őszi öntözésre fektessük.

Ne hagyjuk továbbá réteinket ősszel túlságosan legeltetni. Ha az állatok túlságos rövidre legelik le a fűvet, ez a körülmény fő oka annak, hogy sok helyen a legjobb rétek a tél fagyja által tönkre mennek. A rétet természetesen gyeptakarója sokkal jobban védelmezi meg a növényzetet az elfagyástól, mint a védelmül esetleg eltergetett trágya. Még kell emlékeznünk e helyütt a rétek trágyázására használt compostról is. Kétséget sem szenved, miszerint a compost egy kitünő trágyaszor, de hatását illetőleg nagyon fontos az, hogy minő időben használjuk. Sajnos azonban, hogy igen sok helyen még midőn tavasszal alkalmazzák, ha a compostot kora tavasszal hordják ki és egyúttal elég csapadék hull le, akkor hatása minden esetre jó. Egészen másképpen áll azonban a dolog, ha a tavasz nagyon száraz es csapadék hiány van. Ekkor a compost bomlás nélkül fekszik a talajon és ez okból teljesen hatástalan. Ha ősszel alkalmazzuk a compostot, egyrészt megvédelmezi a növényzetet az elfagyástól, másrészt pedig ősszel sohasem hiányzik a compost elbomlásához szükséges elegendő nedvességmennyiség.

Hogy mikor kaszáljuk a rétet, ez a körülmény szintén befolyással van a talaj kisebb-nagyobb fokú kimerülésére. A magvak kiképződése, a következő tenyészet bátrányára már igen sok tápanyagot von el a talajból. Ezért célszerű a szénát még a mag kiképződés előtt lekaszálni. Legcélszerűbb pedig a kaszálást akkor eszközölni, midőn a rétet növényzetének legnagyobb része virágzásban van, mert úgy kapjuk a táplálékanyagokban leggazdagabb szénát.

CSARNOK.

Beteljesült álmok.

Irta: **Tutsek Anna.**

— Engedd meg, hogy itthon maradjak, nagymama!

— Nem, nem, Ilma csak menj el. Hiszen nincs semmi bajom látod. Csak muló gyöngeség az egész. Hányszor voltam már így ezzel az én szivbajommal!

Nagy kiábrándult ágyában az öreg grófné, hogy megmutassa, milyen jól érzi ő magát.

— Csak te menj el és siess. A Malvintante azóta bizonyára türelmetlenül vár rád Hiszen már fél órája itt a kocsit utánnad! Csak menj Ilma. Ma nem szabad elmaradnod a bátról. Félix gróf ma bizonyosan nyilatkozni fog.

Egy kissé fuladozni kezdett s mialatt zsebkendőjét a szája elé tartotta, nem vette észre, mint sápadt el hirtelen az a szép szöke leány az ágya mellett. A hattyuprémes bál belépő alatt úgy megborong, mintha a fagyos tél egy hideg lehellete érintette volna meztelen vállait.

— Nagymamám; — akar kitörni lelke mélyéből egy panaszos kiáltás, — de egy vaskeményesügi tekintet e szigorú, öreg szemekből s a kiáltás elhal ajakán.

Csendesen meghajtja fejét,

— Hiszen ugy is mindegy, — gondolja

magában. És arca ismét egykedvű, hideg, resignált lesz.

Lehajol, hogy bucsuzól megcsókolja nagyanyját, aki ráncos, fonyadt kezével megsimogatja arcát.

— Ma fog eldőlni sorsunk gyermekem! . . . Légy ügyes . . . Bátorítsd kissé Félix gróft! Ő nagyon felénk tudod, Ne légy oly hideg hozzá . . . Adj neki alkalmat . . . Kezdedben tartod szerencsédet . . . Ne dobd el dagnság . . . és újra azok leszünk akik voltunk . . .

Hajh, igen. A régi fény, a régi gazdagság! Hova lett az már?

Az sir le a megkopott bársonybutorokról a megfakult szőnyegekről, az elmálló-felben levő kárpitokról — s a hajdani fényűzés minden gyászos romjaiból.

És az sir le az öreg grófné barázdás arcáról, az a kínos vergődés, mely palástolni akarja a szomorú valót s kétségbeesetten ragaszkodik a fényes múlt emlékeihez.

És az a megtörhetetlen büszkeség, amelyik inkább éhen hal, semhogy egy parányit is engedjen az ősi fényes, nagy név hagyományos büszkeségéből.

És amint ott fekszik ágyában, mint a mult egy szegény, öreg kisröte; arczán viszatükröződik a felindulás, harag és bánat, mellyel unokája makacsodása keserítette, ki inkább szeretett volna dolgozni menni, mint bálokon, és estélyeken keresni a bozza-illó és gazdag parthiet.

— Oh, valóban — zokogott az öreg grófné, — milyen jól is venné ki magát: egy boórfalvi és rétujiaki gróf szenteleki leány mint nevelőnő vagy társalkodóné! . . . Soha, soha! . . . Amig én élek sem ezt, sem mesalliancet!

Ilma hallgatott. Mesalliance. Mit szólna nagyanyja, ha tudná, hogy vannak emberek, kikre nézve az volna mesalliance: egy grófnót elvenni feleségül!

És a mint a fényes bálteremben végig lejt Félix grófi karján, szeme mindegyre odatéved ahhoz a sötét alakhoz ott az oszlop mellett.

Az ott állt és nem mozdult, akár egy szobor.

De a szobor szemei éltek s komoran követték Ilma grófnő sugarát, szép természetek minden mozdulatát. Néha éppen ott tánczolt el mellette s oly közel voltak egymáshoz, hogy ruhájának fodrai, lebegő szalagjai megérintettek. Érezte hajának finom illatát. Es nem mozdult meg sem.

— Egy világ van közöttünk, — morgogja. — Hozzám ne ereszkedjék le!

És Ilma, mintha megérezte volna e gondolatot, büszkén vetette föl fejét. Jól van. Legyen tehát: Büszkeséggel. Ne higgye azt, hogy egy Senteleki grófné esengen fog valamiert, a mi nem az övé és amit nem érhet el.

Nyájasan nézett a kis félénk Félix grófra és oly hévvel tánczolt vele, hogy az rá sem ismert a mindig oly hideg, tartózkodó lányra — és biztosra vette, hogy ha most ismét megkísért egy ostromot, ezuttal nem fog visszautasítással találkozni.

És megkísértette. Ilma hallgatta csendesen, Nem nevette ki, mint máskor, — de nem is felelt. Szeme ismét odatévedt az oszlop felé. Már nem állt ott senki.

És mintha a zene lágy hangjai egyszerre szárnyakra vették volna lelkét s csendesen odaszállították volna abba a sötét, komor szobába, nagyanyja ágya mellé, kinek tölán utolsó napjait édesitené meg egy beteljesült álom. Hadd teljesüljön hát be. Hiszen neki ugy is mindegy már. Legyen legalább nagyanyja boldog és ne tudja meg senki szívének eltított sebet.

A keringőnek vége van. A zene elhallgatott. A szilaj, sebes forgástól fölhevülve áll Ilma a mellékteremben, a délszaki virágok között s vérenek heves lüktetését legyezőjével igyekszik hűsíteni.

— Egy pohár vizet kérek, — fordul el-
akadó lélekzettel Félix grófhhoz.

— Talán inkább hűsítőt?

— Nem, nem. Egy pohár friss, jéghideg
vizet! Megfulladok különben!

Félix gróf engedelmesen elsiel s rögtön
vissza is tér a pohár vízzel, melyet hódolattal
tart eléje a kis ezüst tálcán. Ilma möhön
nyul utána.

— Eh, hisz úgy sem ér az élet semmit!

— gondolja magában s egy hajtásra akarja
kiüriteni a jéghideg vizet. De hirtelen egy
erős kéz megragadja karját s mielőtt csak
egy csöpp is nedvesíthette ajkát, valaki ki-
veszi a poharat kezéből.

— Megtiltom, hogy igyék! — kiált egy
szigorú hang.

Félix gróf előbb nyitva feledi száját
bámulatában, azután eszébe jutott megkér-
dezni:

— Uram — mi jögon —

— Mint a grófnő háziorvosa, — fordul
a másik hozzá perfekt udvariassággal s a
poharat a tálcára teszi, melyet a szegény
kis Félix gróf úgy tart kezében, mint egy
kellner.

— De — de — önnek mégis — nincs

joga — és én —
Ilma egyszerre felegyenesedik s mély
lék szemét reá veti az orvosra.

— De van, — mondja csendesen.

Odahaza a komor, sötét szobában nyu-
godtan fekszik ágyában az öreg grófnő. Szeme
be van hunyva, de nem alszik. Néha meg-
mozdul s kezével lassan melléhez nyul, hogy
elvégye onnan azt a nehéz követ, mely, úgy
érezte, hogy ott nyomja. Szeretett volna csön-
getni, de aztán mégis elhagyja, mert oly
szépeket almodozik, hogy sajnálná, ha meg-
zavarnák.

Behunyta saeme előtt feltáru a bálterem,
hol unokája Félix gróffal tánczo. A dugaz-
dag, derék, szelid kis Radovay Félix gróffal
jegyesével . . .

Most fölzendül s messze távolból az or-
gona hang is, mely templomba kíséri az ifju
part. Ah . . . a fejedelmekhez méltó fényes
nászmenet. A szemkápázató pompa, ragyogó
gazdag, miként hajdan az ő esküvőjén is
volt . . . Ime a boldog menyasszony, hófehér
selyem ruhájában s ezreket megérő, drága
csipkefátyolával . . . És ott van ő is, a száz-
szor megsiratott s most végre visszakerült
drága családi ékszerekkel — és aki karján
vezeti, az senki más, mint az öreg Radovay
Kázmér gróf.

Hát mégis megérték, hogy együtt men-
nek a templomba! Későn ugyan, de mégis . . .
mégis . . . Óh, régi, régi eltemetett mult! . . .
Hár beteljesülnek mégis az egykor megsira-
tott álmok — ime az unokákban!

Es most ott vannak a hatalmas, rado-
ványi kastélyban. Látja ismét úgy, mint haj-
dan a magas dombot odaát az erdőség ide-
szögellő részével, mely a szenteleki urada-
lommal határos.

Látja a rengeteg ősi kertben a százados
tölgyfák lombjai közül kitekintgető díszes
nyárilak piros rózsákkal befuttatott falait —
és még távolabb a rejtelmes jövőben lát még
több — sok-sok piros virágot . . . piros
örömet . . . piros gyermekarcokat.

A radoványi kastély oszlopos csarnoká-

ban elbucszuk a fiatal pártól, megáldja őket
— elbucszuk az öreg Kázmér gróftól is —
és aztán el Szeatelekre, a visszakerült ősi
birtokra, hol a kert százados fái integetnek
feléje, hogy ott fejezze be él tét, ahol kezdte.
Mily nyugodtan fogja majd lehunyni szemét,
tudva azt, hogy nem züllik el az ősi család,
hanem a dicsőséges mult teljes fényében újra
él unokáiban s unokái gyermekeiben.

Oh álmok, édes álmok, melyek valóra
váltak nemsokára! . . . Hogy is volna le-
hetséges, hogy az édes, nyugalmas érzés,
mely most egyszerre megszállja lelkét, legyéb
legyen, mint a teljesülendő jövő titkos elő-
érzete?

Hirtelen fölül ágyában. Sötétség van
körülötte, de szemében egyszerre fényes su-
gár csap, onnan a beteljesült álmok orszá-
gából — s szeliden mosolyog, arint vissza-
hanyatlík.

A bálnak vége van. Ilma grófnő behu-
zódik a kocsai szögbe. A Malvin tantanak
alig felelget s a sötétben megsokolja a kezét
ugyanazon a helyen, hol alig pár perczel előbb
valaki más csókolta meg.

Neg visszacseng fölében az az erős ha-
tározott hűszke hang s lágyan olvad egybe a
zene halk, édes dallamával.

De egyszerre fölriad álmodozásából. Mi-
ként fog nagyanyja elé állani? Mit fog mon-
dani neki? Kezében tartotta »szerencsését«
— és eldobta! Miért? Kiért? Dr. Nagy Ernő
— semmi egyéb. Semmi több! Neki több,
mint egy egész világ — de nagyanyjának —
semmi! . . . Hogy legyen ereje megkeseríteni
a szegény öreg asszony lelkét s összerom-
bolni minden édes álmát reményét Mert meg-
érteni úgy sem fegná őt soha.

Lassan, tétovázva halad föl a sötét lép-
csön. mintha a jövődő szemoru napok elé
menne, ahol a fiatal szerelemnek harczi
kell vivnia a megöregedett előitélettel.

Óvatosan nyitja ki az ajtót, hogy nagy-
anyja föl ne ébredjen.

Nem ebredt föl. Csendesen, mozdulatla-
nul feküdt s mosolygott szeliden mint akinek
beteljesültek álmai . . .

Haszonbérbeadási árverés.

Néhai Pfanschmidt Kálmán debreczeni volt lakostól, a debreczeni ev. ref. collegium által örökölt, a Szepes-pusztán fekvő 40 hold 528 □ öl területű, eddig Öry Mihály által haszonbérrelt tanyaöld a collegiumi pénztári hivatalban f. évi november 22-ik napján d. e. II órákor megtartandó árverésen az 1899. évi december 31-től számított hat egymást követő évre haszonbérbe adatik. — Árverelni kívánók kötelesek az árverés kezdetén 350 frt bánatpénzt beszoigáltatni.

Debreczen 1898. november 8.

Collegiumi ügyési hivatal.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmazatik közvényenél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több ki-sebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Hatóságilag engedélyezett Végkiárusítás.

Visszavonhatatlanul az üzlet teljes felosztása miatt

a raktáron levő
női és uri divat szövetek,
függönyök, szőnyegek,
Paplanok, vásznak,
kész fehérneműek, Velesek,
Cretonok, asztalneműek,
óriási választék kötényekben,
nyakkendők, esőernyők,
zsebkendők és mindenféle
divat áruk

a beszerzési áron alul

adatnak el,

minden vásárlás csak félárba kerül, ezen rendkívüli kedvező alkalmat nem lehet eléggé ajánlani az érdeklődők figyelmebe.

Tisztelettel

Besenczky Kálmán,

a Bika szállodával szemben.

**MINDEN SORSJEGY
MIND A 6 HUZÁSRA JÁTSZHATÓ**

6 HUZÁS UJSÁGIROK-SORSJÁTÉK 6 HUZÁS

**FŐNYEREMÉNY
100.000
KORONA
ERT.**

**5 á 20.000
KORONA STB. STB.**

ANYEREMÉNYTÁRGYAKAT KIVANATRA 20-LEVONÁSSAL KÉSZPÉNZBEN VISSZAVÁSÁROLJA A VÁLLALAT. 6/200

EGY SORSJEGY ÁRA 1 KORONA

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

Alföldi tak. pénztár.

Debreczeni ipar és keresk. bank

Katz Jakab.

„Debreczen“ kiadóhivatala.

Férfi és női bőrkésztyük minden színben 1 frt párja.

Uri és női divat áruház
IFJ. KOVÁCS S.

Kossuth-utca
1-ső tkpénztár épület,
a következő cikkek ajánl
mélyen leszállított árakon
fehér ingek,
sima és redős alsonadrágok
harisnyák
téli késztyük,
Jäger ingek,
nyakkendők,
gallérok, kézellők,
esőernyők,
férfi, női és gyermek cipők,
valódi angol kalapok,
sapkák
fésűk, kefék, szappanok,
uti bőröndök
stb. itt fel nem sorolt cikkek
bámulatos olcsó árban
beszerezhetők
a fenti cégnél.

Férfi és női bőrkésztyük minden színben 1 frt párja.

**A téglás kertben
szőlő földek
eladóok.**

Értekezhetni Dr. Ozory Istvánnál
Hatvan-utca 3 szám.

A Zala-Drill vetőgép diadala.

Örömmel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy Zala-Drill sorvetőgépünk a maros-torda vármegyei gazd. egyesület által a földmívelési m. kir. miniszter támogatásával Maros-vásárhelyen rendezett általános gazdasági kiállításon az összes bemutatott vetőgépek közül az

első díjat

és talaj művelő és egyéb gazdasági gépeinkkel szintén

az első díjat

s mindegyik díjhoz

1-1 arany diszoklevelet

nyert el.

Az erkölcsi diadalon kívül az anyagi siker sem maradt el, a mennyiben Marosvásárhely és vidékének nagy gazdaközönsége számos megrendelésben részesítette gyárunkat.

Tisztelettel **Klein Jakab,**

a Weiser J. C. Nagy-kanizsai gépgyárának debreczeni üzletvezetője

Hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel hogy szabóüzletünk kész férfi- és gyermek- ruhaáru osztályát felosztatjuk s meglevő nagy készletünket

igen jutányos áron
véglegesen kiáruljuk.

Teljes tisztelettel

SZEDLÁK és VAMOS.

Hoff János maláta kivonat készítményei gyengék és betegeknek.

Hoff János maláta egészségi itala.	Hoff János sűrített maláta kivonata.	Hoff János maláta egészségi csokoládéja.	Hoff János maláta-kivonatmellcukorkái.
Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomor bántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere. Egy palack ára 75 kr. — Öt palack bérmentve 3.75 kr.	Tüdőbajoknál, gégehurutnál, ugymint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes. Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt.	Gyengeség, vérszegénység, idegeség, almatlanság, étvágytalanság, kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. — Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják. Egy csomag ára 1 frt.	Köhögésnél, rekedtség, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurutnál utólrhetetlen hatású. A valódi maláta mellcukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni. Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.
Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az Ön maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészséget. Böger, Bécs, Hofmühlgasse.	Maláta kivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 1/2 zacskó maláta kivonattal mellcukorkát. Fischer G. őrnagy N.-Várad.	Maláta csokoládéja a legkitűnőbb a mit ismerem. Ezen kellemes italt idűt gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkórúknál és általános gyengeségben mindenkor jó eredménnyel alkalmazom. Dr. Nicolet orvos, Triebel.	Csodálatos volt maláta-kivonat mellcukorkáink hatása makacs köhögésem ellen. Zedlitz-Neukirch lo vag, Waldenburg. Czukorkái feleségem köhögésén és aszmatikus bántalmain kitűnően segítettek. Busch plébános, Weischütz.

Raktár Debreczenben: Mihalovits I. Rotshnek V., Rochlitz Schmidt A., Füleky Pál, Tóth Béla, Muraközy L., Balázs Ödön
gyógyszertáraiban, Francesics és Jóna drogua kereskedésében; Csanak J., Kontsek G., Tóth Kálmán, Felegyházy János, Rickl Jozs.
Zelmos, Varga Lajos csemege és fűszerkereskedésében.

Magyarországi kizárólagos főraktár:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza Budapest, király u. 12.

Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.